

АГАТА КРИСТИ АПАРТАМЕНТЪТ

Превод от английски: Христо Кънев, 1996

chitanka.info

— По дяволите! — изруга Пат.

Все по-намръщена, тя ровеше бясно в коприненото пликче, което наричаше вечерна чанта. Двама младежи и още едно момиче я наблюдаваха тревожно. Те стояха до затворената врата на апартамента на Патриша Гарнет.

— Няма смисъл — каза Пат. — Не е тук. Ами сега?

— Какво е животът без секретен ключ? — измърмори Джими Фолкхънър.

Той беше нисък младеж с широки плещи и добродушни сини очи.

Пат се обърна гневно към него:

— Не си прави шеги, Джими. Това е сериозно.

— Провери още веднъж, Пат — обади се Донован Бейли. — Трябва да е някъде там.

Той имаше ленив, приятен глас, който подхождаше на слабото му, мургаво тяло.

— Спомняш ли си да си го вадила от чантата? — каза другото момиче, Милдред Хоуп.

— Разбира се. Според мен го дадох на един от двама ви. — Патриша се обърна към мъжете с обвиняващ поглед. — Казах на Донован да го прибере.

Но тя нямаше да намери толкова лесно изкупителна жертва. Донован твърдо отричаше, а Джими го подкрепи.

— Видях как сложи ключа в чантата си — каза Джими.

— Тогава един от вас го е изпуснал на земята, когато вземахте чантата ми. Нали я изпуснах един-два пъти.

— Един-два пъти! — озъби се Донован. — Изпусна я най-малко десет пъти, освен че я забравяше на всевъзможни места.

— Просто не разбирам как все още има нещо в нея — рече Джими.

— Въпросът е как ще влезем вътре? — каза Милдред.

Тя беше момиче с трезво мислене, но не беше толкова привлекателна като импулсивната Пат, която вечно създаваше проблеми.

Четиримата гледаха безучастно затворената врата.

— Не може ли да ни помогне портиерът? — предложи Джими. — Той няма ли резервен ключ или нещо такова?

Пат поклати глава. Имаше само два ключа. Единият беше вътре, закачен в кухнята, а другият трябваше да се намира в злощастната чанта.

— Защо апартаментът ми не е на партера! — изхленчи Пат. — Щяхме да счупим някой прозорец или нещо подобно, но щяхме да си влезем вкъщи. Донован, не искаш ли да се изкачиш дотук като крадец?

— Апартамент на четвъртия етаж е доста трудно нещо — каза Джими.

— Какво ще кажете за пожарната стълба? — попита Донован.

— Няма такава.

— Трябва да има — каза Джими. — Пететажна сграда трябва да има стълба, по която да се избяга в случай на пожар.

— И аз така казвам — подкрепи го Пат. — Но това, че трябва да я има, няма да ни помогне. Как ще си вляза в апартамента сега?

— Няма ли нещо такова, как му беше името — обади се Донован. — Нещо, по което търговците изпращат нагоре пържолите и брюкселското си зеле на своите клиенти?

— Товарен асансьор — подсказа Пат. — О, да, има, но той по-скоро прилича на телена кошница. А, чакайте... сетих се. Какво ще кажете за въглищния асансьор?

— Това вече е идея — каза Донован.

Милдред изрази съмнение.

— Изходът му ще бъде заключен — рече тя. — В кухнята на Пат, от вътрешната страна.

Но тази мисъл на Милдред беше веднага отхвърлена.

— Не вярвайте на това — рече Донован.

— Това е невъзможно в кухнята на Пат — добави Джими. — Пат никога не затваря и не заключва нищо.

— Не мисля, че е затворен — каза Пат. — Изкарах тази сутрин кофата за смет и съм сигурна, че не заключих капака след това; не мисля, че после съм се приближавала към него.

— Е, този факт ще се окаже полезен за тази вечер, но все пак, драга Пат, съм длъжен да ти напомня, че твоите лоши навици те излагат на опасността от крадци — на котките с два крака — всяка нощ.

Пат пренебрегна предупрежденията на Донован.

— Хайде — извика тя и се втурна надолу по стълбите. Другите я последваха. Пат ги преведе през тесен проход, натъпкан с детски колички, а оттам, през една врата, до шахтата на стълбището и ги поведе към десния асансьор. На него в момента имаше една кофа със смет. Донован я вдигна и стъпи внимателно на мястото на кофата. Сбърчи нос.

— Малко понамирисва — отбеляза той. — Но какво от това? Сам ли ще тръгна на това приключение или някой ще ме придружи?

— Аз идвам — каза Джими.

И стъпи на платформата до Донован.

— Предполагам, че асансьорът ще ме издържи — добави той със съмнение.

— Сигурно не тежиш повече от тон въглища — каза Пат, която никога не беше сигурна за таблицата на тегловните и мерните единици.

— Така или иначе скоро ще разберем това — изрече весело Донован и потегли въжето.

Раздаде се стържещ звук и двамата се изгубиха от очи.

— Това нещо издава ужасен звук — забеляза Джими, когато се понесоха в мрака. — Какво ще си помислят другите хора в тази сграда?

— Че сме призраци или крадци — отговори Донован. — Това въже се тегли доста трудно. Портиерът на „Фрайърс Маншънс“ вършел повече работа, отколкото съм очаквал. Джими, стари приятелю, броиш ли етажите?

— О, Господи! Не, забравих.

— Добре, че аз го правя. Този е третият, покрай който минаваме. Следващият е нашият.

— И сега, предполагам, ще установим, че всъщност Пат е заключила капака.

Но тези страхове се оказаха напразни. Дървената вратичка сама се отвори, щом я бутнаха. Донован и Джими пристъпиха в мастиления мрак на кухнята на Пат.

— За това шантаво нощно приключение трябваше да имаме фенерче! — възкликна Донован. — Ако познавам добре Пат, всичко тук е разхвърляно по пода и ние ще изпогазим чашите й, докато стигнем до ключа за осветлението. Не мърдай, Джими, от мястото си, преди да запаля лампата.

Той пое напред пипнешком и издаде едно „По дяволите!“, когато ръбът на кухненската маса се врязва ненадейно в ребрата му. Достигна ключа и в следващия миг нова ругатня отекна в мрака.

— Какво има? — попита Джими.

— Крушката не светва. Сигурно е изгоряла. Чакай малко. Ще запаля светлината във всекидневната.

Тази стая беше от другата страна на коридора. Джими чу как Донован минава през вратата и след миг се разнесоха нови проклетия. Джими също тръгна лека-полека през кухнята.

— Какво има?

— Не знам. Нощем стаите изглеждат като омагьосани. Всичко като че ли е на различно място. Столове и маси, където най-малко ги очакваш. О, по дяволите! Ето още един!

Но за щастие в този момент Джими напипа ключа за електричеството и го натисна надолу. В следващия миг двамата младежи се гледаха в безмълвен ужас.

Стаята не беше дневната на Пат. Те бяха сгрешили апартамента.

Преди всичко стаята беше около десет пъти по-претъпкана от дневната на Пат, което обясняваше защо Донован непрекъснато се беше блъскал в столове и маси. В средата на стаята имаше голяма кръгла маса с покривка от сукно, а на прозореца имаше една аспидистра^[1]. Това беше такава стая, чийто собственик — младежите бяха сигурни — трудно ще приеме обясненията им защо са тук. С тих ужас те погледнаха към масата, на която имаше купчинка писма.

— Мисис Ърнестин Грант — изрече задъхано Донован, като ги взе и прочете името. — О, Боже! Мислиш ли, че ни е чула?

— Много е чудно, ако не е — отговори Джими. — Особено при твоите ругатни и начина, по който се блъскаше в мебелите. Хайде, за Бога, да се махаме веднага!

Те бързо изгасиха светлината и се върнаха на пръсти до асансьора. Джими въздъхна с облекчение, когато отново се озоваха в шеметните му дълбини без по-нататъшни инциденти.

— Обожавам жените, които спят дълбоко — каза той одобрително. — Мисис Ърнестин Грант си има своите достойнства.

— Сега разбирам — обади се Донован — защо сгрешихме етаж. Започнахме да броим от мазето.

Той задърпа въжето и асансьорът пое нагоре.

— Този път сме точно на място.

— Горещо желая да е така — каза Джими, когато отново пристъпи в мастиленочерната тъмнина. — Няма да мога да понеса нови изненади.

Този път обаче нервите им бяха пощадени. Още при първото щракване на електрическия ключ те разбраха, че са в кухнята на Пат, и след още миг отвориха входната врата и пуснаха двете момичета, които чакаха отвън.

— Много се забавихте — промърмори недоволно Пат. — С Милдред се уморихме да ви чакаме.

— Случи ни се едно приключение — каза Донован. — И можеше да ни замъкнат в полицейския участък като опасни злосторници.

Пат беше минала в дневната стая, където запали лампата и захвърли палтото си на дивана. Тя изслуша с жив интерес разказа на Донован за приключението.

— Радвам се, че не ви е хванала — заяви тя. — Тя е стара темерутка. Получих бележка от нея сутринта — искала да ме види по някое време. Щяла да ми се оплаква от нещо — от моето пиано, предполагам. Хора, които не желаят да чуват над главата си пиано, не трябва да живеят в блокове. Донован, виждам, че си наранил ръката си. Цялата е в кръв. Иди да се измиеш на чешмата.

Донован погледна изненадан ръката си. Излезе послушно от стаята и извика на Джими.

— Охо — каза Джими, — какво става тук? Да не си се ударил някъде?

— Изобщо не съм се удрял.

В гласа на Донован имаше нещо толкова странно, че Джими го изгледа учудено. Донован бе протегнал към него измитата си ръка и Джими видя, че на нея няма никаква следа от рана или драскотина от порязване.

— Интересна работа — каза той намръщен. — По ръката ми имаше много кръв. Откъде ли е дошла тя? — И тогава внезапно се сети за това, което по-съобразителният му приятел бе вече проумял. — За Бога! — възкликна той. — Сигурно е от онзи апартамент! — Млъкна и се замисли над последните си думи. — Сигурен ли си, че... това е... кръв? — попита той. — Че не е боя?

Донован поклати глава.

— Беше си кръв — добави той и потрепери. Двамата се спогледаха. Една и съща мисъл се беше открила ясно в съзнанието им. Джими пръв я изрази гласно.

— Виж какво... — започна той колебливо. — Смяташ ли, че ние трябва... ъ-ъ-ъ... да слезем пак долу... и да... хвърлим... един поглед наоколо? Да видим дали всичко е наред?

— А момичетата?

— Няма да им казваме нищо. Пат ще си сложи престилката, за да ни прави омлет. Ще се върнем, преди някоя от тях да се зачуди къде сме.

— Добре, да вървим — рече Донован. — Май ще трябва да го направим. Едва ли има нещо наистина сериозно.

Но тонът му не беше особено убедителен. Качиха се в асансьора и слязоха на долния етаж. Без особена трудност прекосиха кухнята и отново запалиха светлината в дневната.

— Тук някъде — започна Донован — трябва да съм се изцапал. В кухнята не съм пипал нищо.

Той се огледа. Джими направи същото и двамата се намръщиха. Всичко изглеждаше подредено и съвсем обичайно, безкрайно далеч от всеки намек за насилие и кръв.

Изведнъж Джими се сепна и хвана ръката на приятеля си.

— Виж!

Донован проследи къде сочи пръстът на Джими и на свой ред възкликна. Иззад тежките рипсени завеси се подаваше крак — женски крак в зинала лачена обувка.

Джими отиде до завесите и ги дръпна встрани. В нишата на прозореца лежеше сгърчено тяло, а до него имаше лепкава тъмна локва. Жената беше мъртва, нямаше съмнение в това. Джими се опита да я повдигне, но Донован го спря.

— По-добре недей. Не бива да бъде докосвана, преди да дойде полицията.

— Полицията. О, разбира се. Каква гадна работа, Донован! Коя ли е тази жена? Дали е мисис Ърнестин Грант?

— Прилича на нея. Ако има друг човек в апартамента, той не издава никакъв звук.

— Какво ще правим сега? — попита Джими. — Да изтичаме навън и да доведем полицаи или да позвъним по телефона от

жилището на Пат?

— Според мен най-добре ще е да се обадим по телефона. Хайде, можем да излезем и през входната врата. Няма цяла вечер да се разкарваме нагоре-надолу с този смрадлив асансьор.

Джими се съгласи. Но когато минаваха през вратата, той се разколеба.

— Чакай малко. Не смяташ ли, че ще е добре един от нас да остане тук? Просто за да следи нещата, докато дойде полицията?

— Да, мисля, че си прав. Остани ти, аз ще изтичам горе да телефонирам.

Донован изкачи бързо стълбите и натисна звънеца на входната врата. Пат дойде да отвори, много хубавичка, със зачервено лице и кухненска престилка. Ококори се от изненада.

— Ти? Но как... Донован, какво значи това? Случило ли се е нещо?

Той стисна двете ѝ ръце в своите.

— Всичко е наред, Пат, само че открихме нещо много неприятно в долния апартамент. Намерихме... мъртва жена.

— О! — изпъшка Пат. — Ужасно! Да не е само припаднала?

— Не. По всичко изглежда... ъ-ъ-ъ... изглежда е била убита.

— О, Донован!

— Знаем. Гадна работа.

Ръцете ѝ бяха още в неговите. Не беше ги издърпала — дори се притискаше в него. Милата Пат — колко я обичаше той! Дали тя изобщо държеше на него? Понякога му се струваше, че е така. А в други моменти той се страхуваше, че Джими Фолкхънър... но като си спомни, че Джими чака търпеливо долу, се стресна виновно.

— Пат, скъпа, трябва да се обадим в полицията.

— Мосю е прав — каза един глас зад гърба му. — А докато ги чакаме да дойдат, навярно ще мога да ви помогна с нещо.

Те подадоха глави от вратата на апартамента към площадката. На стълбището, малко над тях, стоеше една фигура. Тя се приближи и влезе в кръга на полезрението им.

Донован и Пат се вгледаха в дребния човек с щръкнали мустаци и яйцевидна глава. Той носеше халат в ярки цветове и бродирани чехли. Поклони се галантно на Патриша.

— Мадмоазел! — каза той. — Аз съм, както може би знаете, наемателят от горния етаж. Обичам да живея нависоко... на въздух... да се любувам на гледката над Лондон. Наел съм апартамента по името О'Конър. Но не съм ирландец. Имам си друго име. Ето защо дръзнах да ви предложа услугите си. Ще ми позволите, нали? — С широко движени на ръката той извади визитна картичка и я подаде на Пат. Тя я прочете.

— „Мосю Еркюл Поаро“. О! — затаи дъх тя. — Известният мосю Поаро! Големият детектив! Искате действително да ни помогнете?

— Такова е намерението ми, мадмоазел. Бях готов да предложа помощта си още по-рано тази вечер.

Пат го изгледа учудено.

— Чух ви да говорите как да влезете в апартамента си. Имам голям опит в отварянето на ключалки. Можех без проблеми да отворя вратата ви, но се поколебах да ви предложа услугите си. Щяхте да имате сериозни подозрения спрямо мен.

Пат се разсмя.

— А сега, мосю — обърна се Поаро към Донован, — вървете да се обадите, моля ви, на полицията. Аз ще сляза в апартамента долу.

Пат тръгна по стълбите с него. Завариха Джими на пост и Пат обясни присъствието на Поаро. На свой ред Джими разказа на Поаро приключенията, които са имали с Донован. Детективът го изслуша внимателно.

— Казвате, че вратичката на асансьора не била заключена? И сте се вмъкнали в кухнята, но лампата не светнала?

Той се отпрати, както говореше, към кухнята. Пръстите му натиснаха ключа.

— *Tiens! Voila ce qui est curieux*^[2]! — каза той на френски, когато светлината лумна. — Сега тя функционира нормално. Чудя се... — Поаро вдигна пръст към устните си и се заслуша. Слаб звук наруши тишината — без съмнение това бе хъркане. — О! — каза Поаро. — *La chambre de domestique*^[3].

Той мина на пръсти през кухнята в малко килерче, от което водеше една врата. Отвори вратата и запали лампата. Стаята приличаше на нещо като кучешка колиба, измислена от строителите на апартаменти за подслоняване на човешки същества. Подовото

пространство беше почти напълно заето от леглото. На него лежеше по гръб и спеше розовобузесто момиче с широко отворена уста и спокойно хъркаше.

Поаро изгаси светлината и се отдалечи.

— Тя няма да се събуди — каза той. — Ще я оставим да спи, докато дойде полицията.

Върна се пак във всекидневната. Там беше вече и Донован.

— Полицията ще бъде тук почти веднага, така ми казаха — изрече той на един дъх. — Не бива да пипаме нищо.

Поаро кимна.

— Няма да пипаме — потвърди той. — Само още гледаме.

Той премина в стаята. Милдред беше слязла долу с Донован и четиримата младежи стояха на прага и наблюдаваха Поаро с голям интерес.

— Едно не мога да проумея — започна Донован. — Не съм се приближавал нито веднъж до прозореца — как тогава кръвта е изцапала ръката ми?

— Млади приятелю, отговорът стои пред очите ви. Какъв цвят има покривката на масата? Червен, нали? А несъмнено вие сте сложили ръката си върху масата.

— Да — съгласи се Донован. — Това ли... — И млъкна.

Поаро кимна. Беше се навел над масата. Посочи с ръка една тъмна ивица върху червеното.

— Тук е било извършено престъплението — произнесе важно той. — Тялото е било преместено след това.

После се изправи и бавно огледа стаята. Той не се помръдваше, не докосна нищо, ала въпреки това четиримата имаха усещането, че всеки предмет в това запарено място разкрива тайните си за наблюдателното око на Поаро.

Еркюл Поаро кимна с видимо удовлетворение. Лека въздишка се изтръгна от гърдите му.

— Разбирам — каза той.

— Какво разбирате? — попита любопитно Донован.

— Разбирам — допълни Поаро — това, което безспорно сте почувствали — че стаята е претърпана с мебели.

Донован се усмихна печално.

— Доста се поблъсках в тях — призна той. — Разбира се, всичко беше на различно място в стаята на Пат и аз не можех да се ориентирам.

— Не всичко — възрази Поаро.

Донован го погледна въпросително.

— Искам да кажа — рече Поаро с тон на извинение, — че някои неща са винаги на определено място. В блок с апартаменти вратата, прозорецът и камината са на едно и също място в стаите, които се намират една под друга.

— Как му казваха на това — да цепиш косъма на две, нали? — обади се Милдред. Тя гледаше Поаро с леко неодобрение.

— Човек винаги трябва да говори с абсолютна точност — отговори ѝ Поаро. — Да речем, че това е малка прищявка от моя страна.

По стълбите се чува стъпки и трима мъже влязоха при тях. Това бяха един полицейски инспектор, един полицай и лекар. Инспекторът позна Поаро и го поздрави почтително. Сетне се обърна към другите.

— Ще искам показания от всички — започна той, — но на първо място...

Поаро го прекъсна.

— Имам малко предложение — каза той. — Да отидем до горния апартамент и госпожицата тук ще ни приготви това, което е намислила — по един омлет. Аз страшно обичам омлети. После, мосю инспекторе, като свършите тук, ще се качите при нас и ще задавате колкото искате въпроси.

Предложението бе прието и Поаро се качи горе с младежите.

— Мосю Поаро — каза Пат, — мисля, че вие сте голям сладур. Ще ви направя чуден омлет. Правя страхотни омлети.

— Великолепно. Веднъж, мадмоазел, бях влюбен в красива млада англичанка, която приличаше много на вас — но, уви! — тя не умееше да готви. Може би всичко е било за добро.

В гласа му прозвуча лека тъга и Джими Фолкнър го погледна любопитно.

Но след като се озова в апартамента, Джими се впусна в опити да забавлява всички. Ужасната трагедия долу беше почти забравена.

Омлетът беше изяден и справедливо възхвален, когато се чува стъпките на инспектор Райе по стълбите. Той влезе, придружаван от

лекаря, а полицаят беше останал долу.

— Е, мосю Поаро — каза той, — всичко изглежда ясно — няма като че ли много хляб за вас, макар че може да се окаже трудно да заловим престъпника. Бих искал да чуя как е открито убийството.

Донован и Джими разказаха какво им се бе случило тази вечер. Инспекторът се обърна с укор към Пат:

— Не бива да оставяте вратата на товарния асансьор незаклучена, мис. Наистина не бива.

— Няма повече — обеща Пат и я побиха тръпки. — Някой може да се вмъкне оттам и да ме убие като горката жена от долния етаж.

— Да, въпреки че там не са влезли по същия начин — отбеляза инспекторът.

— А вие ще ни разкажете ли какво открихте? — попита Поаро.

— Не зная дали би трябвало... но щом става дума за вас, мосю Поаро...

— *Precisement* — каза Поаро. — А тези млади хора — те ще бъдат дискретни.

— И без това вестниците ще надушат скоро това убийство — отвърна инспекторът. — Няма и какво толкова да се пази в тайна. Та значи мъртвата жена със сигурност е мисис Грант. Извиках портиера да я идентифицира. Жена на около трийсет и пет години. Тя е седяла на масата и е била застреляна с автоматичен пистолет малък калибър, вероятно от човек, който е седял срещу нея. Паднала е напред, затова има кърваво петно на масата.

— Но как никой не е чул изстрела? — попита Милдред.

— Пистолетът е имал заглушител. При това положение няма да чуете нищо. Впрочем чухте ли писъците на слугинята, когато ѝ съобщихме, че господарката ѝ е мъртва? Не? Това обяснява колко малко вероятно е някой да чуе съседа си.

— Прислужницата нищо ли не сподели? — попита Поаро.

— Тя е имала свободна вечер. Притежавала е собствен ключ. Върнала се към десет часа. Всичко било тихо. Помислила, че господарката ѝ вече си е легнала.

— Не е ли надникнала във всекидневната?

— Внесла е там писмата, пристигнали с вечерната поща, но не забелязала нищо необичайно — нищо повече от господата Фолкхънър и

Бейли. Знаете, че убиецът е скрил тялото много старателно зад завесите.

— Но не мислите ли, че това е твърде любопитно?

Тонът на Поаро бе много учтив и все пак в него се съдържаше нещо, което накара инспектора бързо да вдигне поглед.

— Не е искал да се разкрие престъплението, преди да има време да се укрие.

— Може би, може би — но продължете вашия разказ.

— Слугинята е излязла в пет часа. Лекарят, който е тук, определя времето на смъртта... приблизително... преди около четири или пет часа. Така е, докторе, нали?

Лекарят, който не обичаше да говори много, се задоволи само да кимне утвърдително.

— Сега е дванайсет без четвърт. Мисля, че часът на убийството може да бъде определен с доста голяма точност.

Инспекторът извади от джоба си смачкано листче.

— Намерихме го в джоба на роклята на убитата. Не бива да се боите, че ще го пипнете. По него няма отпечатьци от пръсти.

Поаро изглади листчето. На него бяха написани думи с дребни, педантични букви.

ЩЕ ДОЙДА ДА ТЕ ВИДЯ ТАЗИ ВЕЧЕР В СЕДЕМ
И ПОЛОВИНА.

ДЖ. Ф.

— Оставил е компрометиращ документ — коментира Поаро, като връщаше листчето.

— Той не е знаел, че тя го е сложила в джоба на роклята си — каза инспекторът. — Навярно е предполагал, че го е унищожила. Имаме доказателство, че той е бил грижлив човек. Пистолетът, с който е била застреляна жената, намерихме под тялото — по него също няма отпечатьци от пръсти. Те са били изтрети много старателно с копринена кърпа.

— Откъде знаете, че кърпата е била копринена? — попита Поаро.

— Защото я намерихме — отвърна инспекторът тържествуващо.
— Накрая, когато е дръпнал завесите, за да ги затвори, кърпата незабелязано е изпаднала от него.

Той показва голяма бяла копринена кърпа от добро качество. Не беше необходимо инспекторът да посочва с пръст надписа в средата ѝ. Той беше съвсем четлив. Поаро прочете името:

— Джон Фрейзър.

— Точно така — каза инспекторът. — Джон Фрейзър... инициалите му са Дж. Ф., написани на бележката. Знаем името на човека, когото трябва да търсим и щом научим нещо повече за убитата и открием нейни роднини, скоро ще открием верния път към него.

— Съмнявам се — отговори Поаро. — Но, *mon cher*, нещо ме кара да мисля, че този ваш Джон Фрейзър няма да бъде открит лесно. Той е странен човек — внимателен, понеже поставя името си на носните си кърпи и изтрива пистолета, с който е извършил престъплението — но в същото време и небрежен, тъй като изгубва кърпата си и не потърсва бележката, която може да го уличи.

— Бързал е, това е причината — каза инспекторът.

— Възможно е — каза Поаро. — Да, възможно е. Никой ли не го е видял да влиза в сградата?

— Хора влизат и излизат от нея по всяко време. Това са големи блокове. Предполагам, че никой от вас — и той се обърна към четиримата млади хор — не е видял някого да излиза от апартамента?

Пат поклати глава.

— Ние излязохме по-рано — около седем часа.

— Разбирам. — Инспекторът стана. Поаро го придружи до вратата.

— Като малка услуга, може ли да разгледам апартамента долу?

— Разбира се, мосю Поаро. Зная какво мислят за вас в нашето управление. Ще ви оставя ключа. Имам два. Апартаментът ще бъде празен. Слугинята отиде при свои близки — страхува се да остане сама.

— Благодаря ви — каза мосю Поаро. Той се върна обратно замислен.

— Не сте ли доволен, мосю Поаро? — попита го Джими.

— Не — отговори Поаро. — Не съм доволен. Донован го погледна с любопитство.

— Какво е това, което ви тревожи?

Поаро не отговори. Той остана мълчалив за минута-две, сякаш мислеше нещо намръщен, после направи внезапно нетърпеливо движение с раменете си.

— Ще ви кажа лека нощ, мадмоазел. Сигурно сте уморена. А имахте и много за готвене... нали?

Пат се разсмя:

— Правих само омлет. Не съм приготвяла вечеря. Донован и Джими дойдоха и ни поканиха — ходихме в едно местенце в Сохо.

— И после несъмнено отидохте на театър?

— Да. Гледахме „Кафявите очи на Каролайн“.

— О! — възкликна Поаро. — Заглавието е трябва да бъде „Сините очи на мадмоазел“.

Той направи сантиментален жест и после отново пожела на Пат лека нощ, както и на Милдред, която щеше да остане за през нощта при Пат, защото Пат си призна откровено, че ще се побърка от страх, ако остане сама точно тази нощ.

Двамата младежи си тръгнаха с Поаро. Когато вратата се затвори, те се приготвиха да му кажат „довиждане“ още на площадката на долния етаж, но Поаро ги възпря.

— Млади приятели — рече той, — чухте ли как казах, че не съм доволен? *Eh bien*, вярно е — не съм доволен. Сега отивам да направя свои собствени проучвания. Елате с мен, ако желаете.

Те се съгласиха на драго сърце. Поаро ги поведе към долния апартамент. Извади ключа, който му беше дал инспекторът. Като отвори вратата, той не ги въведе в дневната, както бяха очаквали младежите. Вместо това се озоваха в кухнята. В малка ниша, която служеше за килер, имаше голям железен сандък. Поаро го отвори и като се преви надве, започна да рови в него с енергията на настървен териер.

Джими и Донован го гледаха с почуда.

Изведнъж Поаро се отдръпна от сандъка с радостен вик. В ръката си държеше високо едно малко затворено шише.

— *Voilà!* — каза той. — Намерих каквото ми трябваше. — Подуши внимателно шишенцето. — Уви! Аз съм хремав... настинала ми е главата.

Донован взе от него шишенцето, за да го помирише и той, но не можа да усети никаква миризма. Махна запушалката и поднесе шишенцето към носа си, преди викът на Поаро да може да го възпре.

Донован политна изведнъж като подкосен. Поаро се хвърли напред, като успя да го подхване, преди Донован да се строполи на пода.

— Идиот! — извика той. — Що за идея! Да отпуши шишенцето толкова неразумно! Не забеляза ли той колко внимателно боравех с него? Мосю... Фолкънър... така ли се казвахте? Ще бъдете ли така добър да ми донесете малко бренди? Забелязах, че има гарафа във всекидневната.

Джими побърза да изпълни поръката, но като се върна, Донован беше приседнал и заяви, че вече се чувства добре. Наложил му се да изслуша кратка лекция от Поаро за необходимостта човек да бъде предпазлив, когато мирише вещества, за които предполага, че са отровни.

— Смятам да си вървя у дома — каза Донован и се приповдигна на разтрепераните си крака. — Стига да не ви трябва повече. Все още се чувствам малко разнебитен.

— Сигурно — съгласи се Поаро. — Най-добре е да си вървите. Мосю Фолкънър, останете тук още малко. Ще се върна след миг.

Той изпрати Донован до вратата и двамата излязоха навън. Останаха на стълбището да поговорят няколко минути. Когато Поаро най-сетне се върна в апартамента, намери Джими да се озърта във всекидневната стая с учудени очи.

— Е, мосю Поаро — каза той, — какво ще правим по-нататък?

— Нищо. Случаят е приключен.

— Какво?

— Вече зная всичко.

Джими го зяпна с почуда:

— Шишенцето, което намерихте?

— Да. Онова малко шишенце.

Джими поклати глава.

— Нищо не мога да разбера — каза той. — По една или друга причина долових, че сте недоволен от доказателствата срещу този Джон Фрейзър, който и да е той.

— Който и да е той — повтори тихо Поаро. — Ако изобщо съществува — защото много бих се учудил.

— Не ви разбирам.

— Той е само едно име... нищо повече... име, което е изписано грижливо върху носната кърпа!

— А бележката?

— Забелязахте, че тя е написана с печатни букви, нали? А защо? Ще ви кажа. Ръкописният почерк може да се разпознае, а писмо, написано на пишеща машина, се открива много по-лесно, отколкото можете да си представите — но ако истинският Джон Фрейзър е написал това писмо, тези две съображения не биха се отнасяли за него. Не, това писмо е написано нарочно и сложено в джоба на убитата жена, за да го намери полицията. Няма такова лице на име Джон Фрейзър.

Джими погледна Поаро с недоумение.

— Затова — продължи Поаро — аз се върнах на онова нещо, което ми направи впечатление най-напред. Чухте ме да казвам, че определени неща в една стая са винаги на едно и също място при дадени обстоятелства. И дадох три примера. Можех да спомена и четвърти — електрическият ключ, приятелю.

Джими все още го гледаше неразбиращо. Поаро продължи:

— Приятелят ви Донован не се е приближавал до прозореца — изцапал се е с кръв, когато е облегал ръката си на тази маса! Но аз веднага си зададох въпроса — защо я е опрял там? Какво е опипвал в тъмната стая той? Защото, помнете приятелю, че ключът за електрическото осветление е винаги на същото място — до вратата. Защо, когато той е дошъл в тази стая, не е напипал веднага ключа и не е запалил светлината? Това щеше да бъде най-нормалната му постъпка. Според думите му той се е опитвал да включи светлината в кухнята, но не успял. А когато опитах аз, ключът беше напълно в ред. Дали той не е искал да остане на тъмно? Ако светлината беше включена веднага, щяхте да видите, че сте влезли в чужд апартамент. И нямаше да бъде необходимо да влизате в тази стая.

— Накъде биете, мосю Поаро? Не ви разбирам. Какво имате предвид?

— Имам предвид ей това.

Поаро показа ключ от входна врата.

— Ключът от този апартамент?

— Не, *mon ami*, ключът от горния апартамент. Ключът на мадмоазел Патриша, който мосю Донован Бейли е измъкнал от чантата ѝ по някое време тази вечер.

— Но защо... защо?

— *Parbleu!* За да може да направи това, което е имал предвид — да се добере до този апартамент по напълно неподозрителен начин. Уверил се е преди това, че вратата на асансьорната шахта е отключена.

— Къде намерихте ключа?

Поаро се усмихна още по-широко:

— Намерих го преди малко там, където се надявах да бъде — в джоба на мосю Донован. Вижте, малкото шишенце, което се престорих, че намирам, беше уловка. Мосю Донован се хвана. И направи това, което знаех, че ще направи — отпусти го и смръкна. А в малкото шишенце имаше етилхлорид, много силно упойващо средство. То ми осигури един-два мига, които ми бяха нужни. Извадих от джоба две неща, за които знаех, че са там. Едното от тях е ключът, а другото...

Той млъкна и после продължи:

— Поставих под съмнение обяснението на инспектора защо тялото е скрито зад завесите. За да спечели време убиецът? Не, далеч не само това. Ето защо аз съсредоточих вниманието си върху едно нещо — пощата, приятелю. Вечерната поща, която идва в девет и половина или там някъде. Да речем, че убиецът не е намерил нещо, което очаква да намери, но което може да пристигне от пощата покъсно. Ясно е тогава, че той трябва се върне повторно. Но престъплението не бива да бъде открито от прислужницата, когато се прибере вкъщи, или пък полицията да блокира апартамента, затова той скрива трупа зад завесите. А нищо неподозиращата прислужница оставя писмата на масата както обикновено.

— Писмата?

— Да, писмата. — Поаро извади нещо от джоба си. — Това е вторият предмет, който взех от джоба на мосю Донован, когато той беше в безсъзнание. — Показа на Джими адреса и името, написани на машина до мисис Ърнестин Грант. — Но искам да ви попитам нещо, мистър Фолкнър, преди да се заемем със съдържанието на това писмо. Обичате ли мадмоазел Патриша?

— Пат ми е много скъпа — но никога не съм мислил, че имам шанс при нея.

— Мислехте, че тя е увлечена по мосю Донован? Може да е държала на него — ала това е било още в началото, приятелю. От вас зависи дали тя ще забрави предишното си увлечение — бъдете до нея сега, когато ще има неприятности.

— Неприятности? — изрече рязко Джими.

— Да, неприятности. Ще направим всичко възможно да не намесваме името ѝ, но това ще бъде изключително трудно. Защото, знаете ли, тя е мотивът.

Той разкъса плика, който държеше в ръка. От него изпадна някакъв документ. Съпровождащото писмо от една адвокатска фирма беше кратко.

Уважаема госпожо,
Документът, който ни изпратихте, е валиден и фактът, че бракът ви е сключен в чужда страна, не го обезсилва по никакъв начин.
Искрено ваши и т.н.

Поаро разгъна приложения документ. Това беше брачно свидетелство между Донован Бейли и Ърнестин Грант, с дата отпреди осем години.

— О, Господи! — възкликна Джими. — Пат каза, че е получила писмо от тази жена, в което тя искала да се срещнат, но не е подозирала, че се отнася за нещо важно.

Поаро кимна.

— Донован е знаел — каза той — и е отишъл да види жена си тази вечер, преди да се качи горе — по силата на някаква странна ирония нещастната жена се е настанила в сградата, където живее нейната съперница — Донован я убива хладнокръвно, а после идва с вас на вечерното забавление. Жена му трябва да му е казала, че е изпратила брачното свидетелство на адвокатите си и очаква отговора им. Несъмнено той се е опитал да я накара да повярва, че има нещо нередно с брака им.

— Той изглеждаше в много добро настроение през цялата вечер, мосю Поаро — каза Джими и потрепери. — Защо го оставихте да си отиде?

— Няма начин Донован да избяга — отговори сериозно Поаро. — Не бива да се безпокоите.

— Най-много се притеснявам за Пат — каза Джими. — Нали вие не вярвате... че тя наистина е била увлечена по Донован?

— *Mon ami*, това зависи от вас — отвърна деликатно Поаро. — От вас зависи дали тя ще обърне сърцето си към вас и ще забрави. Смятам, че това ще ви се удаде съвсем лесно!

[1] Азиатска момина сълза, „Семейно щастие“ — Б.пр. ↑

[2] Вижте! Ето това е любопитно! — Б.пр. ↑

[3] Стаята на прислугата (фр.) — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.